

Informacja o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji

Osoba uprawniona przed uzyskaniem pomocy składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, a osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku.

Kobiecie w ciąży nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana poza kolejnością.

Osobie ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, która nie może stawić się w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej osobiście oraz osobie doświadczającej trudności w komunikowaniu się, nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, może być udzielone także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Osobom, o których mowa powyżej, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, również przez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się, lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego, lub w innym miejscu dostosowanym do potrzeb tych osób. W powyższej sytuacji, osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo odbiera bezpośrednio od beneficjenta oświadczenie, w przedmiocie braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Ponadto, osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się, które zgłoszą uzasadnioną potrzebę komunikacji za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składają staroście, w formie papierowej lub elektronicznej, oświadczenie w przedmiocie braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, wraz ze wskazaniem okoliczności to uzasadniających oraz dostępnych tej osobie środków porozumiewania się na odległość. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, po otrzymaniu od starosty drogą elektroniczną informacji o złożeniu przez osobę uprawnioną oświadczenia oraz danych kontaktowych tej osoby, porozumiewa się z nią w umówionym terminie.

Przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej radca prawny lub adwokat może zażądać od osoby uprawnionej **okazania dokumentu** stwierdzającego tożsamość.

Radca prawny lub adwokat może z **ważnych powodów odmówić** udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej.

Informacje i dane uzyskane w wyniku udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej są chronione i **poufne**.

W związku z przeciwdziałaniem zagrożeniom związanym z COVID-19, w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo osób korzystających z nieodpłatnych porad prawnych oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz osób świadczących porady, wprowadzona została możliwość udzielania pomocy także za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość w czasie epidemii. W takiej sytuacji nie jest konieczne składanie

oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku – w przypadku przedsiębiorcy.

Zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej:

1. nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym i przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowo administracyjnym lub
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa wyżej, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu, lub
- nieodpłatną mediację, lub
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub sądowo-administracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

2. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego, jak również nieodpłatną mediację.

3. Nieodpłatna mediacja obejmuje:

- poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- przeprowadzenie mediacji;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Termin wizyty w punkcie można ustalić pod numerem telefonu: 33 4777 239 w godz. 7:30-15:30 lub za pośrednictwem strony internetowej <https://np.ms.gov.pl/zapisy>.

Osoby uprawnione mogą przekazać anonimowo **opinię** o udzielonej im poradzie – otrzymanej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim. Wypełnienie przez osobę uprawnioną odpowiedniego formularza, w tym podanie numeru telefonu w celu zasięgnięcia dalszej opinii, jest dobrowolne. W karcie pomocy nie podaje się danych osobowych osoby uprawnionej, które mogą bezsprzecznie identyfikować osobę.

Ponadto, opinia może być przekazywana przez osoby uprawnione poprzez wypełnienie ankiety w miejscu świadczenia pomocy lub przekazywana drogą elektroniczną bezpośrednio do urzędu starostwa powiatowego.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w art. ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), mogą przekazać opinię o udzielonej pomocy także listownie lub pod wskazanym numerem telefonu. Osoba odbierająca opinię o udzielonej pomocy w formie telefonicznej przedstawia osobie uprawnionej treść pytań zawartych w ankiecie i możliwych do zaznaczenia odpowiedzi, a także zaznacza wybrane przez osobę uprawnioną odpowiedzi.

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują również osobom fizycznym – prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającym innych osób w ciągu ostatniego roku. Pomoc ta jest pomocą *de minimis*. Podlega zatem regulacjom przewidzianym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 708).

Zgodnie z art. 37 ust. 1 o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej ustawy podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

- 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- 2) informacji niezbędnych do udzielenia pomocy *de minimis*, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis*.

W zakresie informacji, o którym mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2 wnioskodawca przedstawia na formularzu następujące dane: imię i nazwisko albo nazwę, adres miejsca zamieszkania albo adres siedziby; identyfikator gminy, w której wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę, numer identyfikacji podatkowej (NIP), formę prawną, wielkość, klasę działalności, w związku z którą wnioskodawca ubiega się o pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Kwalifikacji Działalności (PKD) (Dz. U. nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. nr 59, poz.489), datę utworzenia, sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, w tym sprawozdanie finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości; prowadzonej działalności gospodarczej, w związku, z którą wnioskodawca ubiega się o pomoc *de minimis*; pomocy otrzymanej w odniesieniu, do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis* (§ 2 ust. 1 pkt 1 – 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis* Dz. U. z 2010 r. nr 53 poz. 311).

Ponadto z treści art. 37 ust. 7 wynika, że do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń i oświadczeń lub informacji, o których mowa w ust. 1, 2 pomoc nie może być udzielana.